

Slovenské technické múzeum

Hlavná č. 88, Košice

E.č. 641/2020

SP-318/2020-100

PROTIKORUPČNÝ PROGRAM

Článok 1

Úvod

1. Protikorupčný program Slovenského technického múzea (ďalej „STM“) bol vypracovaný v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 585/2018 z 12. decembra 2018, ktorým bola schválená Protikorupčná politika SR na roky 2019 – 2023.
2. Tento protikorupčný program bol vypracovaný v súlade so schválenou Protikorupčnou politikou SR a na základe Metodického odporúčania k riadeniu korupčných rizík Úradu vlády Slovenskej republiky.
3. Adresátmi tohto protikorupčného programu sú zamestnanci STM a aj spolupracujúce organizácie.
4. Jeho účelom je poskytnúť súbor konkrétnych krokov na predchádzanie korupcií, najmä prostredníctvom riadenia korupčných rizík a znižovania priestoru na ich vznik a existenciu.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely realizácie protikorupčného programu sa používajú pojmy:

- 1) **Integrita** znamená vlastnosť osoby, ktorá sa dôsledne prejavuje v čestnom, poctivom, nestrannom a dôveryhodnom konaní v súlade so všeobecne uznávanými hodnotami, etickými zásadami, normami a pravidlami. Miera integrity jednotlivca, orgánu verejnej moci i celého systému inštitúcií sa hodnotí podľa vonkajších prejavov a konania v súlade s deklarovateľnými hodnotami a zásadami. V tomto zmysle je medzi integritou a tendenciou ku korupcii nepriamoúmerný vzťah. Treba zdôrazniť, že pojem „integrita“ nie je totožný s pojmom „bezúhonnosť“, ktorá sa podľa príslušných právnych predpisov SR preukazuje výpisom/odpisom z registra trestov.
- 2) **Korupcia** vymedzene pojmu korupcia ako zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo prospech iných osôb sa opiera o Dohovor OSN proti korupcii. Podobne aj Európska komisia (EK) v súvislosti s Európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi (EŠIF) používa všeobecné vymedzenie pojmu korupcia, ktorú chápe ako „zneužitie (verejného) postavenia na osobný prospech.“ Zdôrazňuje, že korupčnými platbami či transakciami sa napomáha mnohým ďalším druhom podvodov, ako sú napríklad falošné fakturácie, fiktívne výdavky alebo naplnenie zmluvných špecifikácií.

Aj keď v čase vypracovania tohto dokumentu samotný pojem korupcia nie je ako termín v slovenských právnych predpisoch osobitne vymedzený, v Trestnom zákone (TZ) sa v §328 až § 336b uvádzajú druhy konania súvisiaceho s korupciou či úplatkárstvom. Termín korupcia má preto v tomto dokumente generický význam, ktorý zahŕňa nielen všetky uvedené druhy konania, ale aj akékoľvek konanie poškodzujúce verejný záujem. Zahŕňa takisto zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie, konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby a spreneveru verejných zdrojov. Zneužitie právomoci verejného činiteľa v zmysle §326 trestného zákona je vo svojej podstate tiež korupciou, rovnako ako trestné činy pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe a machinácie v súvislosti s konkurzným a vyrovnávacím konaním.

V norme ISO 37 001 má pojem korupcia generický charakter a vymedzuje sa ako „ponúkanie, sľubovanie, dávanie, prijímanie alebo požadovanie neoprávnenej výhody akejkoľvek hodnoty (ktorá by mohla byť finančná alebo nefinančná), priamo alebo nepriamo a bez ohľadu na

miesto (miesta), v rozpore s platnými právnymi predpismi, ako aj úplatok alebo odmena pre osobu, ktorá koná alebo sa zdráha konať v súvislosti s výkonnosťou plnenia povinností tejto osoby“.

- 3) **Korupčné riziko** v užšom zmysle sa pod týmto pojmom rozumie existencia príležitosti, pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov spojených s touto korupciou. Zahŕňa aj príčiny alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie alebo konanie.

Odvetné opatrenie znamená ktorúkoľvek z týchto činností uskutočňovaných proti oznamovateľovi za to, že oznámil podozrenie z korupčného alebo iného protispoločenského konania či neetického správania: disciplinárny postih, vyhrážanie, diskriminácia, šikanovanie, verejné alebo neverejné ponižovanie, stalking (prenasledovanie) bossing, mobbing, nátlak, vydieranie, neprimerané zvýšenie pracovnej záťaže.

- 4) **Partner vecného vzťahu (obchodný partner)** externá strana, s ktorou organizácia má vecný vzťah alebo plánuje zriadiť nejakú formu vecného vzťahu.
- 5) **Protikorupčná prevencia** („predchádzanie korupcií“, prevencia korupcie“) pod týmto pojmom sa rozumejú systematické postupy na a) odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí a podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie; b) znižovanie a odstraňovanie korupčných rizík; c) zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie; d) odrádzanie osôb od páchania trestných činov korupcie; e) posilňovanie kultúry etiky, integrity a protikorupčného povedomia.
- 6) **Systém protikorupčného manažérstva** znamená súbor vzájomne prepojených alebo vzájomne sa ovplyvňujúcich prvkov organizácie na vytvorenie protikorupčných politík, cieľov a procesov na dosahovanie protikorupčných cieľov.
- 7) **Verejná integrita** sa chápe ako dôsledný súlad konania so spoločnými etickými hodnotami, zásadami a normami s cieľom podporovať a uprednostňovať verejný záujem pred súkromnými záujmami vo verejnom sektore. V kontexte činnosti orgánov verejnej moci sa zároveň chápe ako čestnosť, poctivosť, nezaujatosť, nestrannosť, rešpektovanie dôstojnosti, slušnosť, korektnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť pri vykonávaní úradných povinností a zverených právomocí. Je nesporné, že medzi verou integritou a korupciou je nepriamoúmerný vzťah.
- 8) **Verejný záujem** sa chápe ako záujem trvalo a udržateľne zlepšovať v súlade so zásadami právneho štátu a všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky kvalitu života, životných podmienok a blahobytu všetkých občanov alebo väčšine občanov. Verejný záujem ako predmet sústredeného úsilia sa však nechápe ako svojvôľa na úkor ostatných osôb, ale ako

oprávnený nárok, pri ktorom sa nezhorší situácia ostatných osôb, a dodržia sa jasné a určité kritériá demokracie a právneho štátu.

- 9) **Zvyšovanie povedomia o korupcii** sa chápe ako interaktívny komunikačný proces zlepšovania schopnosti vnímať a pochopiť súvislosti korupcie, jej prejavy, spôsoby a následky, ako aj rozvíjania spôsobilosti, zručnosti, motivácie a postojev potrebných na aktiváciu protikorupčného správania.

Článok 3

Východiská protikorupčného programu

Zohľadňujú základné faktory uvedené v Protikorupčnej politike SR (Základné faktory s vplyvom na realizáciu protikorupčnej politiky), ktoré môžu pomôcť alebo ohroziť úspešnosť jeho realizácie. Tieto faktory zodpovedajú identifikácii podľa analýzy SWOT . Protikorupčná politika SR a systém protikorupčného manažérstva pomáhajú organizácii vyhnúť sa alebo zmierňovať náklady, riziká a poškodenie vyplývajúce z účasti na korupcii, pomáhajú podporovať dôveru v obchodných vzťahoch a zlepšovať jej povesť. Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné vytvárať vhodné podmienky inštitucionálne, právne a spoločenské podmienky, v ktorých sa odmietajú akékoľvek prejavy korupčného správania a korupčné konanie sa účinne postihuje. Korupcia a jej páchatelia a sprostredkovatelia, ak o aj všetci, ktorí sa podieľajú na vytváraní priestoru a príležitostí na korupciu, poškodzujú verejný záujem, musí byť zabezpečená ochrana verejného záujmu. Akékoľvek znižovanie transparentnosti rozhodovacích procesov orgánov verejnej moci je neprijateľné. Týka sa to nielen oblastí, v ktorých sa rozhoduje o použití či pridelovaní prostriedkov z verejných zdrojov, ako aj procesov schvaľovania, povoľovania, udeľovania licencií, akreditácií, pokút a sankcií. V tejto súvislosti je takisto potrebné odstrániť z rozhodovacích procesov všetky diskrečné prvky, ktoré by mohli vytvárať priestor pre korupčné správanie. Pri rozhodovaní na základe vlastnej úvahy nesmie byť spochybnená integrita ani dôveryhodnosť orgánu, v mene ktorého sa rozhodnutie vydáva. Rovnako je potrebné dôrazne uplatňovať vyvoditeľnú zodpovednosť za vytváranie priestoru, príležitostí a podmienok na korupciu, ako aj pre vznik a existenciu korupčných schém a sietí.

Článok 4

Identifikácie rizikových oblastí z hľadiska korupcie v STM, ciele a opatrenia

Prístup k informáciám – predpoklad transparentnosti prijímania rozhodnutí.

1. Verejné obstarávanie a zverejňovanie informácií

- Informácie a dokumenty o verejnom obstarávaní v zmysle zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zverejňovať v profile verejného obstarávateľa;
Zodpovedný: zamestnanec pre verejné obstarávanie, termín: trvalý
- Výsledky hospodárenia zverejňovať na webovej stránke STM za príslušný kalendárny rok;
Zodpovedný: námestník generálneho riaditeľa pre ekonomicko-prevádzkovú činnosť termín: trvalý
- Dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti vynaložených finančných prostriedkov, pri hospodárení s verejnými finančnými prostriedkami postupovať v zmysle platnej legislatívy a platných interných smerníc (smernice pre vedenie účtovníctva, obeh účtovných dokladov, finančnú kontrolu, verejné obstarávanie); Zodpovední: námestník generálneho riaditeľa pre ekonomicko-prevádzkovú činnosť, vedúci zamestnanci , termín: trvalý
- V zmysle Zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám zabezpečenie zverejňovania všetkých zmlúv v rámci platnej legislatívy v Centrálnom registri zmlúv;
Zodpovední: referent právneho útvaru, referent informatiky a analytiky IS, termín: trvalý

-zverejňovanie objednávok a faktúr na webovom sídle organizácie; Zodpovední: námestník generálneho riaditeľa pre ekonomicko-prevádzkovú činnosť, referent informatiky a analytiky IS, (faktúry), námestník generálneho riaditeľa pre ekonomicko-prevádzkovú činnosť, referát redakcie, webpublishingu a asistenta NOČ (objednávky), termín: trvalý

2. Právne povedomie zamestnancov STM

- Zabezpečovanie účasti zodpovedných zamestnancov na školeniach organizovaných zo strany zriaďovateľa, resp. organizovaných inými odbornými inštitúciami realizovanými v nadväznosti na prijímanie a novelizáciu zákonov, ktoré sa týkajú verejnej správy. Zodpovední: vedúci zamestnanci, termín: trvalý

3. Etika, protikorupčný program

- Vyžadovať od zamestnancov dodržiavanie Etického kódexu múzeí ICOM; Zodpovední: štatutár organizácie, vedúci zamestnanci, termín: stály
- Zabezpečiť oboznámenie každého novoprijatého zamestnanca s Etickým kódexom múzeí ICOM; Zodpovedný: referent personálnej práce, termín: stály
- Vypracovanie a zverejnenie pravidiel a postupov na oznamovanie podozrení z korupčného správania ako nežiadúcej protispoločenskej činnosti; Zodpovedný: tajomník generálneho riaditeľa, termín: 31.12.2019
- Zverejnenie a aktualizácia protikorupčného programu na webovom sídle STM; Zodpovedný: tajomník generálneho riaditeľa, termín: stály
- Vyhodnocovanie a kontrola dodržiavania protikorupčných opatrení. Zodpovedný: tajomník generálneho riaditeľa, termín: stály.

Identifikované korupčné riziko neznamená, že už dochádza ku korupcii.

Článok 5

Záverčné ustanovenia

Protikorupčný program je otvorený dokument. Jednotlivé organizačné jednotky a zodpovední zamestnanci navrhujú zmeny a doplnenia jednotlivých opatrení tohto programu, riešenia problémov a spôsoby eliminácie prekážok jeho realizácie. V záujme zvyšovania účinnosti prevencie korupcie sa bude v prípade potreby aktualizovať so zreteľom na nové situácie, podmienky, príčiny a javy súvisiace priamo či nepriamo s korupčnými rizikami. Úlohy vyplývajúce z protikorupčného programu a potrebnosť jeho aktualizácie sa vyhodnocujú každoročne k 30. júnu za predchádzajúci kalendárny rok.

V Košiciach, 03.07.2020

schválila: Mgr. Zuzana Šullová, generálna riaditeľka: